

Lifelong Learning Programme

Elena

Vroeg vreemd (buur)taalonderwijs in het basisonderwijs met ELENA

Ellen Rusman & Stefaan Ternier
Welten-instituut, Open Universiteit

7 november 2014
Evoluon, Eindhoven

<http://www.elena-learning.eu/>

Elena

Lifelong Learning Programme

Programma workshop

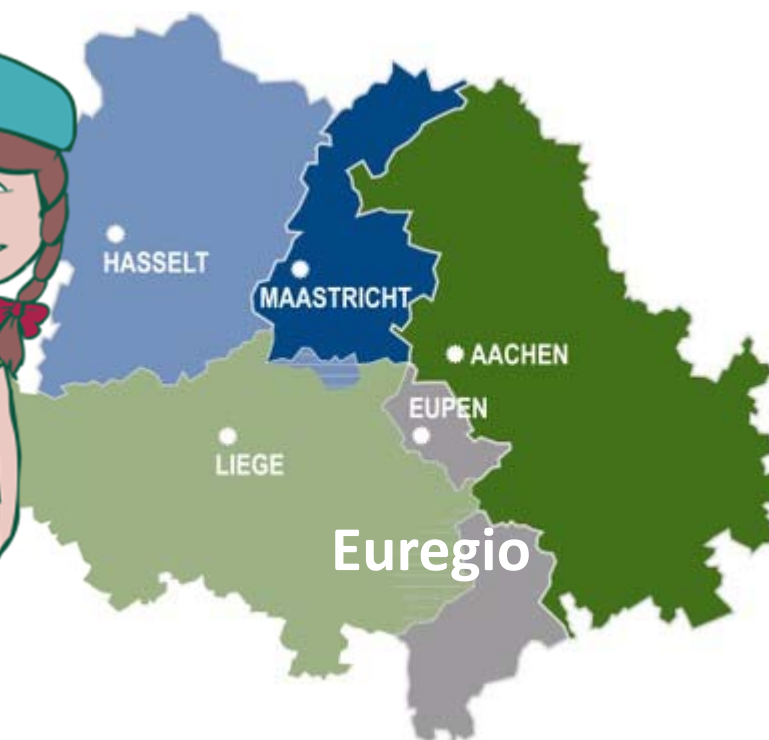
- Introductie project en online materiaal (10 min)
- Verkenning online materiaal (15 min)
- Introductie mobiel spel en ARLearn (15 min)
- Verkenning mobiel spel 'ELENA goes shopping' (15 min)
- Vragen (5 min)

Wie of wat is ELENA? (1)

ELENA = early e-learning of neighbouring languages

Elena

<http://www.elena-learning.eu/>

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Wie of wat is ELENA? (2)

Samenwerking tussen:

<http://www.elena-learning.eu/>

Wie of wat is ELENA? (3)

Maar ook:

- Een meisje van 7
- Net verhuisd
- Naar een ander land
- Met een andere taal

=> ***Elena staat centraal
in het lesmateriaal***

<http://www.elena-learning.eu/>

ELENA output

1. Online lesmateriaal en ondersteuning (NL-DE-FR)
  2. Pilots met alternatieve vormen taalleren:
    1. Mobiel spel 'ELENA goes shopping' (NL-DE) (2 pilots)
    2. Classroom response opdrachten (FR-DE) (1 pilot)
- => In workshop focus op online materiaal en mobiel spel

Online lesmateriaal (1)

Woordenschatonderwijs in ELENA lessen:

- **Stap 1: Presentatie** van de nieuwe, in de les te leren woorden, zinnen, uitdrukkingen (tekst, dialoog, stukje TV). => Warming up, interesse wekken, activeren van voorkennis
- **Stap 2: Oefenen** van de nieuwe woorden (matchen van plaatje en woord, multiple choice, zinnen in de goede volgorde zetten, etc.)
- **Stap 3: Toepassen en toetsen** van geleerde, bijvoorbeeld middels zelftoets

Online lesmateriaal (2)

Online lesmateriaal (3)

Elena 1 Hallo Elena VOOR DE LEERKRACHT OUDERBRIEF

VIDEO PREntenboek LIED CHANT

MAAK EEN VERHAAL KARAOKÉ PRAATPLAAT

HOE HEET IK? MAAK JE EIGEN KLEURPLAAT MAAK DE MATCH

MEMORIE OEFENEN MET WOORDEN OEFENEN MET TELLEN

SEND FEEDBACK

Aan de slag!

Achtergrond mobiel spel (1)

Algemeen:

- Verkennen rol van mobiel voor taalsensibilisering buiten de klas
- Betrekken van (groot)ouders bij het (informeel) taalleren van het kind
- Kennismaken met taal in de nabije omgeving van jonge kinderen, op een interactieve en leuke manier

<http://www.elena-learning.eu/>

Achtergrond ELENA pilot (2)

Bij jonge kinderen (tussen 4 en 8 jaar):

- Interesse in 'buur'/vreemde taal stimuleren
- Kennismaken met klanken en uitspraak doeltaal
- Leren, herhalen en oefenen van woorden

Focus is op luisteren, begrijpen en (na)spreken van een andere taal

<http://www.elena-learning.eu/>

Uitwerking scenario (1)

- **Doelgroep:** kinderen van 4-8 jaar
- **Thema:** boodschappen doen voor het bakken van pannenkoeken
- **Context & locatie:** thuis en in (een willekeurige) supermarkt in de buurt
- **Inhoud:** herhalen doelwoorden van thema 1-6 in online materiaal. Koppeling aan thema 6: 'Boodschappen doen'.
- **Controle:** kind kan zelfstandig en in eigen tempo (met wat hulp) het scenario doorlopen

<http://www.elena-learning.eu/>

Uitwerking scenario (2)

- **Begeleiding:** ELENA en (groot)ouders
- **Instructietaal:** in doeltaal, kort en informeel ('buddy'), belangrijk instructie herhaald in the moedertaal
- **Tijd:** max 60 min (incl. reistijd)
- **Bediening:** zoveel mogelijk gebruik van plaatjes en audio
- **Telefoon en toegang:** op android telefoon en download via Google Play-winkel

<http://www.elena-learning.eu/>

Uitwerking scenario (3)

Leeractiviteiten:

- Individueel (niet samenwerken) en geen 'drukke' activiteiten
- Belangrijk om gebruik te maken van:
  - relatie met 'situatie' en 'context'
  - van anders 'verloren' tijd !!

Activiteiten als:

- Spreek en neem op
- Zoek/vind en neem een foto
- Laat mij zien (door een foto te nemen)
- Zing (na) en neem op (voor onderweg)
- Luister naar een/jouw opname => doe nog eens
- Kies uit (en luister naar de alternatieven)
- Proef, ruik, tel

<http://www.elena-learning.eu/>

Lifelong Learning Programme

Spel ontwikkeld in stappen

- Expertevaluatie
- Pilot in supermarkt (kleine groep, bezoekers)
- Pilot in supermarkt (grote groep, scouts)

Ervaringen - experts

- Experts (8) vinden het geschikt voor:
  - 76%: maakt kinderen bewust van andere talen dan hun moedertaal
  - 88%: aantrekkelijk en leuk voor kinderen
  - 76%: maakt taalleren interessant(er) voor kinderen (t.o.v. bestaand materiaal)
  - 68%: betreft (groot)ouders bij taalleren van (klein)kinderen
  - 100%: kind kan zelfstandig, soms met hulp van (groot)ouder, weg vinden door scenario

Eerste ELENA pilot - Impressie

Ervaringen – pilot 1

- Kinderen konden zelfstandig, overwegend zonder hulp, het spel spelen
- Kinderen en ouders vonden het leuk en leerzaam
- Alle geïnterviewde ouders zouden kinderen een vergelijkbaar mobiel spel voor het leren van talen en/of leren van andere zaken in een context willen aanbieden ('gratis' = belangrijk)
- Alle kinderen zouden wel vaker een vergelijkbaar spel op een locatie willen doen

Cites kids (8 interviews):

- “Veel kinderen willen graag telefoons hebben en dan ben je bezig in plaats van dat je altijd in je boeken zit”
- “Ja, heel leuk. Je doet eigenlijk boodschappen, maar dan in de vorm van een spelletje.”
- “Omdat ik dan ook in het buitenland tegen iemand kan praten als ik de weg kwijt ben.”
- “Ik begreep alles.” “Het is een leuk spel.”
- “Iets te doen in plaats van ergens gewoon te staan.”

Cites volwassenen (7 interviews):

- “Eigenlijk vind ik het leuk om een kind zo woordjes te leren, hem zo bezig te houden, met dingen die hij toch moet leren.”
- “Ik ben op zich geen voorstander van een mobiele telefoon, dus ik zou het dan liever op iets anders zien dan op de mobiele telefoon.

Maar wel iets wat op locatie is en waarmee ze dus ook iets kunnen doen.

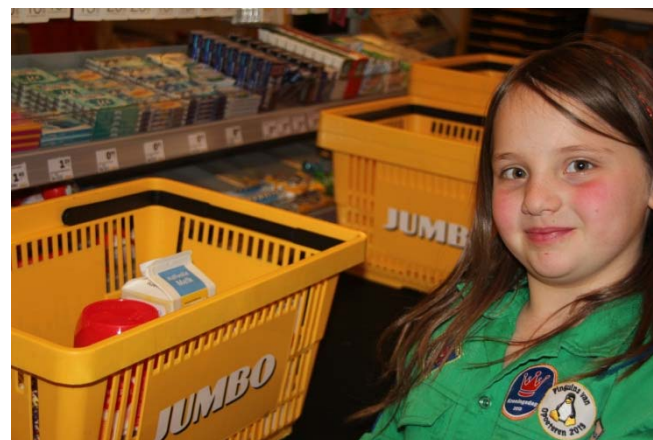
Dat vind ik geen probleem.

En aan wat denkt u dan bijvoorbeeld?

Een tablet is eigenlijk hetzelfde als een mobiele telefoon. Dan wordt het moeilijk. Met boodschappen doen kun je niet met een heel groot ding... Dan is de mobiele telefoon toch wel handig.”

Tweede pilot ELENA - Impressie

Tweede pilot ELENA - Impressie

Tweede pilot ELENA - Impressie

Ervaringen – praktijk

- Kinderen en begeleiders zijn enthousiast en betrokken
- Zelf 'echt' boodschappen verzamelen werkt motiverend, hulp m.n. bij lokaliseren van boodschappen
- Spel is leuk en niet moeilijk, 'woorden' soms wel moeilijk bevonden
- Actieve retentie van Duitse woorden niet groot kort na spel (30 min)
- Oordopjes vallen vaak uit bij jongste kinderen

Lifelong Learning Programme

Veranderingen in spel op basis van feedback

- 4-8 jaar => 6-8 jaar
- Meer doeltaal (Duits)
- Extra instructies bediening telefoon
- Interface en menu-bediening meer grafisch en 'bladerend'
- Audio-instructie kort
- Relatie met thema 'pannenkoeken' centraal
- Advies: gebruik koptelefoon

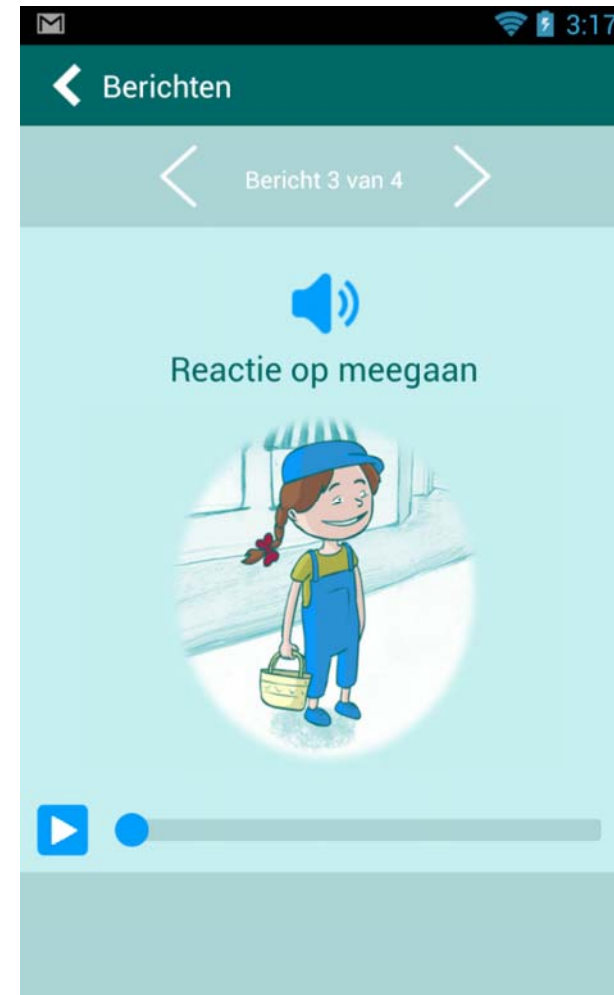

Veranderingen in interface (1)

Mooie naam. Ga je mee?

Veranderingen in interface (2)

Multiple Choice Question

Submit answer

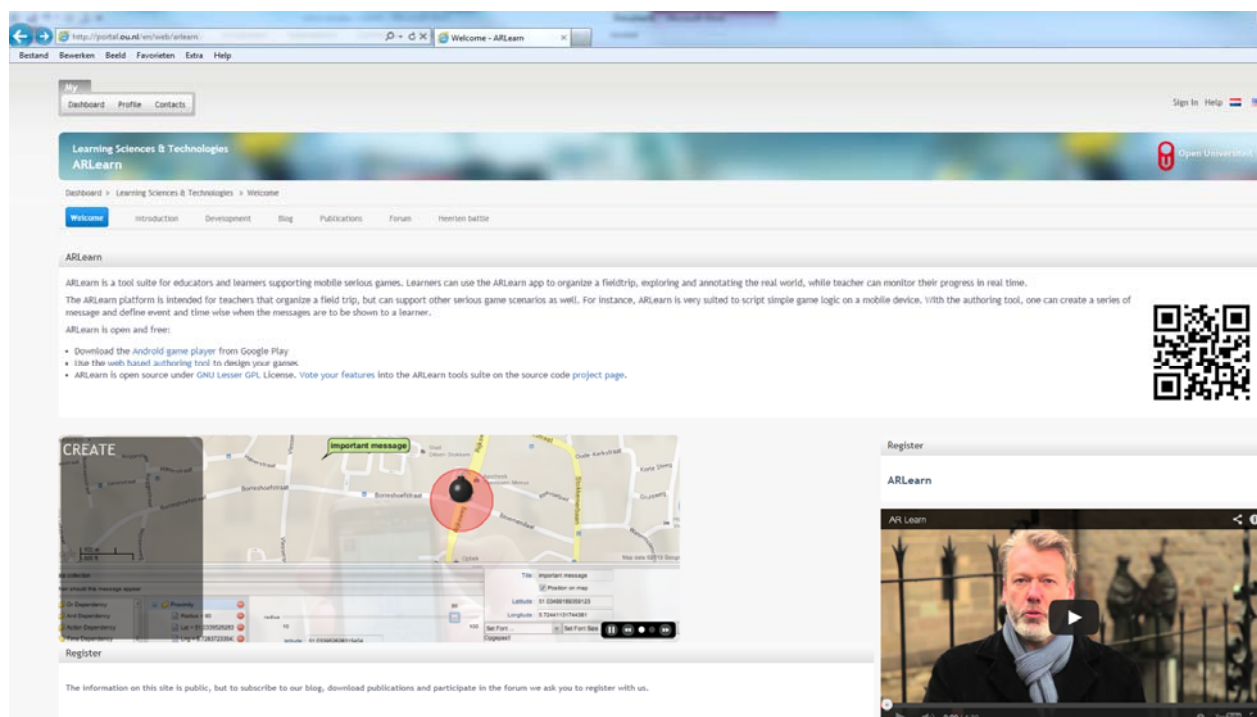

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Ontwikkelomgeving ARLearn

Vrij beschikbaar en ondersteund via:
<http://ou.nl/arlearn>

<http://www.elena-learning.eu/>

Elena

Aan de slag!

Vragen over ELENA (nu of later)?

ELENA pilots:

ellen.rusman@ou.nl (scenario) en
stefaan.ternier@ou.nl (Arlearn)

ELENA project (algemeen):

derk.sassen@talenacademie.nl

<http://www.elena-learning.eu/>

Meer info over ELENA?:

Projectsite

<http://www.elena-learning.eu/>

Updates and nieuws

<https://www.facebook.com/Elenalearn>

Demo

<http://demo.elena-learning.eu>

Sheets (o.a.)

http://www.slideshare.net/derk_sassen/elenadutch

Pilot & ARLearn

<http://ou.nl/arlearn>

<http://www.elena-learning.eu/>

Bedankt voor uw aandacht !!

Elena

<http://www.elena-learning.eu/>

